

ABSTRAKT

Práce je příspěvkem ke studiu novověké kulturní krajiny, zejména krajiny industriální. Sleduje proměny krajiny a osídlení na střední Šumavě, které souvisely s industriálními aktivitami v kraji. Industrializaci a s ní související změny do oblasti vnesla stavba Vchynicko-tetovského plavebního kanálu na přelomu 18. a 19. století. Před vznikem kanálu byly lesy v oblasti využívány sklářskými a železářskými hutěmi, ale průmyslové činnosti a osídlení dosáhly svého vrcholu až po exploataci lesů, právě díky možnosti plavení dřeva. Výstavba a fungování kanálu byly podnikatelským záměrem knížete Schwarzenberga, který splavněním Vydry a následným plavením po Otavě a Vltavě zaplnil mezeru na pražském trhu s palivovým dřívím. Krajina již během prvních desetiletí 19. století prošla značnou negativní proměnou, zejména lesních porostů, zvýšil se počet osad s domy dřevařů. Problémy nastaly s větrnými a kůrovcovými kalamitami v 70. letech 19. století. Krize a konec plavení dříví nastala v souvislosti s válečnými událostmi a politickými změnami v první polovině 20. století. Krajina a osídlení se však proměňovaly i v následujících letech období socialismu a další zlom nastal po pádu železné opony, zejména se změnou vnímání krajiny, související s ochranou přírody a turistikou.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Antropologie krajiny – industrializace – industriální archeologie – industriální krajina – lesní hospodaření – osídlení Šumavy – plavení dříví – Šumava – těžba dřeva – Vchynicko-tetovský plavební kanál.